

[Anne Grete Holmsgård]

ination af undervisning og produktion som det solfangerprojekt, vi kender fra Holstebro, gartneriprojektet i Skagen og produktions-skolen i Roskilde kommer nærmest til lærlingebevægelsens egne krav om meningsfulde beskæftigelsesprojekter, der samtidig er kompetencegivende.

Der må imidlertid tages afstand fra, at ungdomsgarantien indeholder et forsøg på at korte det første EFG-år af og på denne måde opbygge en anden EFG-uddannelse, der ligner den gamle mesterlære. Det er da også fra lærlingebevægelsens side blevet påpeget, at man lige så godt kunne yde løn i basisåret og sluse folk ind på de flere tusinde tomme EFG-pladser, der er i dag. Det er desuden et åbent spørgsmål, om de intentioner, der ligger i ungdomsgarantien, vil kunne indfries for de økonomiske beløb, der er afsat.

Et særlig stort problem er den store arbejdsløshed blandt unge kvinder. Trods masser af pæne ord om lige adgang til uddannelse, til job og til beskæftigelsesprojekter viser realiteten, at der ikke er ligestilling. Kvinderne udgør 70 pct. af de unge langtidsarbejdsløse mellem 20 og 24 år. Jeg vil derfor gerne spørge ministeren, hvad regeringen har tænkt sig at gøre for, at kvinderne ikke bliver det tynde øl i den nye ungdomsgaranti. Hvis vi skal sætte en effektiv stopper for, at de unge kvinder trænges ud af arbejdsmarkedet, og dermed forhindre et omfattende tilbageslag for den kvindefrigørelse, der har fundet sted igennem 1970'erne, så er det nødvendigt, at der ydes en ekstra stor indsats for at få de unge kvinder i arbejde. Kønskvotering til uddannelser, arbejde og beskæftigelsesprojekter giver naturligvis hverken mere arbejde eller flere lærepladser, men det er, så vidt jeg kan se, en af de måder, hvorpå man kan undgå, at kvinderne bliver sorteper. En anden mulighed er en solidarisk arbejdsanvisning for de faglige organisationer, der stadig væk selv har retten til at anvise arbejde.

Lad mig gå over til et andet meget vigtigt spørgsmål, når vi snakker børns og unges forhold under krisen, nemlig daginstitutionsområdet. Det kan naturligvis hævdes, at manglende daginstitutionspladser ikke direkte er et krisefænomen, men det er samtidig klart, at hvis der var arbejdskraftmangel, ville der være et bredt krav fra de partier, der i dag går i fronten med nedskæringspolitikken, om at få flere pasningsmuligheder.

Det kan også konstateres, at den udbygning af daginstitutionspladser, der har fundet sted, ikke har været i stand til at dække det reelle behov. Der er i dag over 100.000 børn på ventelister, og heraf har over 50.000 et akut behov. Det er og forbliver noget af et mysterium, hvor mange af landets børn der passes og under hvilke forhold, når man ved, at der er langt færre daginstitutionso- og plejepladser, end der er udearbejdende kvinder. Af socialstyrelsens redegørelse for de kommunale og amtskommunale udbygningsplaner for 1979 fremgår, at der er en dækningsprocent på 24 for børnene fra 0 til 2 år, på 39 for børn mellem 3 og 6 år og på 11 for børn mellem 7 og 10 år. Samtidig er det sådan, at ca. 75 pct. af kvinderne mellem 20 og 50 år er erhvervsaktive. Det er et misforhold, der er helt uacceptabelt i et samfund, der er et af de rigeste, men hvor en så elementær rettighed som retten til at få passet sine børn under betryggende forhold langt fra er en ret for alle.

Den manglende institutionsdækning har kombineret med arbejdsministerens børnepasningscirkulære betydet, at kvinder med børnepasningsproblemer tvinges ud af arbejdsmarkedet og over på bistandshjælp – hvis de er så heldige, for det er jo ikke sikkert, at de gifte kvinder kan få hjælp. Som et konkret eksempel på dette vil jeg nævne en sag fra Vesterbro, hvor en kvinde efter endt barselorlov hverken kunne få en institutionsplads eller orlov fra sit arbejde. Hun søgte derefter bistandskontoret om økonomisk hjælp efter § 37, men blev afvist med den begrundelse, at der ikke var grundlag herfor, fordi hun var gift og derfor ikke havde ud-tømt sine økonomiske muligheder. Denne familie har nu en indtægt på 4.700 kr. om måneden, der skal række til 2 voksne og 1 barn.

Et yderligere problem er, at arbejdsløse forældre har vanskeligt ved at få institutionsplads til deres børn. Et helt grotesk eksempel er det eksempel fra Frederikshavns kommune, der har været oppe tidligere her i tinget, hvor socialudvalget har skubbet arbejdsløse børn ud af ventelisterne til fordel for andre. Det kan frygtes at blive en omsiggribende tendens, og det er da også bemærkelsesværdigt, at daværende socialminister Erling Jensen i et samråd i december 1978 ikke tog afstand fra, at arbejdsløse børn kan rykkes